

תירוצים וכוונות

מרב שחנן דילגתי בשבוע שעבר על הקדמה והצהרת-כחנות, שבלעדיהן לא ייתכן לפתוח מדור חדש בעיתונות. ובכן למה מדור חדש בהעולם הזה דווקא? קודם כל, כיון ששום עיתון אחר אינו מוכן להעמיד לרשותי מדור קבוע, עצמאי ובלתי מצונזר. אין כימעט עיתון בארץ שלא פוסרתי או התפטרתי ממנו על רקע של הגבלת חופש הדיבור.

את דבר השבוע עובתי משום שד"ר עזריאל קרליבך ז"ל הציע לי חופש מוחלט במעריב. הוא גם הציע לי משכורת יותר טובה — פרט קטן, אבל גם בו אסור לזלזל. מעריב פוסרתי כאשר הדפסתי ביריעות אחרונות סארודיה שנפסלה עליידי מעריב, משום שהיא עסקה באחת מסופרות העיתון.

מיריעות אחרונות סולקתי לאחר שפירסמתי בהעולם הזה התקפה על ד"ר הרצל רוזנבלום, שאותה לא הירשו לי להדפיס במוסף הסאטירי של העיתון, אף כי נמנתי על עורכי (ציפור הנפש).

מג'רוסלם פוסט הפטרתי כשהגברת לאה בן-דוד, עורכת-המישנה של העיתון, התחילה לכתוב את רשימותי הפוליטיות.

קול ישראל נפרד ממני כמשתתף קבוע בתוכניותיו, אחרי שהממשלה הצליחה לטרפד את התוכנית הסאטירית "שלושה בסירה אחת".

הטלוויזיה שלחה אותי הביתה, ללא מסיבת-פרידה, משום שלא הייתי מוכן לחתום על חוזה שהיה הופך אותי לפקיד שאינו רשאי להגיד מילה ללא אישורו של מר שמואל אלמוג, מנכ"ל רשות השידור.

מגלי צה"ל שוחררתי בניגוד לרצוני, משום שמישהו או מישהי בממשלה החליט שפעילות הפוליטית בשעות הפנאי אינה תואמת את מדיניות הממשלה, המתנגדת להחזרת שטחים ופתרון בעיית הפליטים. (זה היה לפני שבועיים. בינתיים הממשלה עברה לצידו, מבלי שהיא תתפטר.)

דבר הציע לי לכתוב רשימות מצחיקות אחת לשבועיים, בתנאי שלא אעסק בפוליטיקה, ובתנאי מפורש שאתחייב לא לפרסם בעיתונים אחרים רשימות שייפסלו עליידי.

למרצב עומד להצטרף בקרוב לדבר (כמוסף חקלאי, אני משער). כך שאין טעם אפילו לפנות אליי.

בעל המשמר אין לי כוח ורצון לשכנע את המשוכנעים בלא-הכי. באו"ק חברים שלי לא יבינו אותי.

לעורך פנים אל פנים יש מספיק צרות גם בלעדי דער רעאקטור פון לעצטענייעס האט מיר געזאגט: "טו מיר א טויבה אונד פארדיי מיר נישט די קאפ".

לעיתון הצפה הייתי מוכן לשלם 200 ל"י לחודש שיסכים להדפיס מדור קבוע משלי, אבל ירדני שיכנעו אותי שלעולם לא אצליח להשתתף איתם על המחיר. מה נשאר לנו? נשאר העיתון הרציני והמכובד הארץ, אבל עורך העיתון לא מעוניין בו. זו לא שאלה של השקפה פוליטית או סיגנון כתיבה. הוא סתם לא אוהב אותי. למה בדיק — אני לא יודע. אולי זה הוקה, אולי זה העובדה שאינני לובש הליפה ועניבה, ואולי פשוט משום שאני אוהב את מר שוקן ומחזר אחריו בגלוי זה שנים רבות. אדם כליכך נחמד וסימפאטי. (אני באמת לא יודע מה רוצים ממנו.) אין לי מושג מה הוא מוצא באחרים שאין בי. מיקרה טראגי של אהבה נכזבת. אין מה לדבר.

העיתון היחידי שהסכים לארח אותי מדי שבוע מבלי לצנזר או לפסול את דברי הוא העולם הזה. כאן אני רשאי לכתוב אפילו נגד העיתון ונגד דיעותיו של העורך. איך אפשר לעמוד נגד פיתוי כזה? ועוד משהו: העולם הזה הוא העיתון היחידי בארץ שבו אני רשאי לכתוב נגד עיתונים אחרים, ולזה אני כבר מצפה מומן. שמתם לב ודאי ששום עיתון בארץ אינו נוהג להתפלמס או להתקיף עיתונים אחרים. (מעריב, למשל, אינו מודה בקיומם של ידיעות אחרונות, ואילו ידיעות לא שמע שחוק ממנו קיים עוד עיתון-ערב.) "שמור לי ואשמור לך", הוא חוק ברזל שעליו מושתתים היחסים בין העיתונים.

התוצאה מקולגיאיות מיקצועית זו היא אנמיה עיתונאית. הגיע הזמן, נדמה לי, שהמעצמה החמישית המבקרית כל, ממלכת העיתונות, המשמיעה את המילה האחרונה בשם דעת-הקהל, תהיה גם היא נתונה לביקורת עניינית ומיקצועית. בעיסות קלות ומכוננות היטב הן הדרך היחידה להפסיק את תהליך ההשמנה של ישראל הבעוט.

וכן מספר מילים על מטרות וכחנות המדור. שמו של המדור אינו מקרי. אני מתכוון לנהל את חשבונות מדיניים, ציבוריים ואישיים עם רעיונות, השקפות ומאגרי הראויים לכך. כמנהל-חשבונות מוסמך (הדיפלומה מתוצרת עצמית) אני מוכן לשמש פה ולנהל גם את חשבונותיהם של אנשים אחרים, שמלחמתם צודקת בעיני. את זעקות החמס שאותם אינני מתחייב להדפיס כלשונו (זה לא מדור מכתבים) אפשר להעביר אלי באמצעות הוואר.

המדור יבטא תגובות והערות קצרות, שאינן נטולות מידה מסוימת של חריפות והומור, ויעטוף, נוסף לפוליטיקה, בכל הבעיות שחייבות לעניין, לדעתי, את תושבי הארץ בני המאה העשרים: תרבות, אמנות, ספרות, חברה, מוסר, אהבה, גאסטרונומיה וכל דבר הקשור בטעם וריח. בקיצור: כל מה שנתון למחלוקת.

המדור יתח בשרח הזמן את שעריו לכל מי שיש לו מה לומר, לכל מי שמסוגל להגיד את זה בקיצור ובחריפות, ולכל מי שאינו יכול להגיד את זה במקום אחר. תגובות מהחוק חייבות להיות תחומות בשם המלא והאמיתי של כותביהן, ורק שריר-ממשלה, חברייכנסת ועיתונאים יהיו רשאים להשתמש בשמות בדויים, במידה והשתתפותם ב"נהגלת" חשבונות" עלולה לסכן את פרנסתם.

יש שאלות? אני מוכן לענות על שאלות שימצאוהן בעיני, בתנאי שיהיו לי עליהן תשובות שימצאוהן בעיני.

הושמעו באוזני בית'המשפט? או שמא כוונתם למע- לות הרבות שמונים במר רפאל? האם לשון הרע היא לספר על אדם שהוא דואג להקמת ישיבות, ומגלה עניין רב בתוצאות הבחירות? משונה מאוד.

שיעור בהסברה

לפני חודש אמרה הממשלה לא מוחלט להצעת רוג'רס. כשנאצר אמר את ה"כן" המסוייג שלו, מקהלת הפרש" גים המדיניים שלנו, בצירוף שניים-שלושה סוליסטים, מבין השרים המשיכה, בכוח התאוצה, להתנגד בקנאות ל" תוכנית רוג'רס, ולהסביר לנו שקבלת הצעה על-ידי נאצר היא מלכודת שטנית, שמטרתה להכין את הפתרון הסופי למדינת ישראל על-ידי ניצול הפסקת-האש המוגבלת להוות כלי-המשחית לעבר התעלה.

ופתאום — תוך שבוע ימים, פרחו רוחות הרפאים, וה" ממשלה סוף-סוף השמיעה את הסכמתה להצעה המיפלצ' תית של רוג'רס.

מה קרה? מי הפעיל עליה לחצים שאין לעמוד נגדם? יאריך מסבירים את התפנית הפתאומית הזו לאורחים ול" דעת-הקהל העולמית?

התשובה פשוטה. היחידים שהשמיעו בשבוע שעבר ב" כנסת את קולם בעד קבלת הצעת רוג'רס היו סיעות רקיח והעולם הזה — כות חודש. סיעות אלה, עד כמה שהדבר לא יישמע מצחיק, מהוות את האופוזיציה היחידה לממשלת הליכוד.

למה לא תצהיר ממשלת ישראל שהיא פשוט לא יכולה היתה לעמוד נגד הלחצים שהפעלו עליידי האופוזיציה? זה לא מוצא אידיאלי, אבל זה בכל זאת יותר טוב מה" שתיקה המסתורית שבה התעטפה הממשלה.

הצעות לעייזר

עיזר כנראה חש בזמן האחרון בסכנה הצפויה למעמדו כשר-התחבורה. אח" רת אני לא יכול ל" הבין את החוק ה" מתיר נהיגה במהי" רות של 90 ק"מ לשעה. אם אני חוזר ה" ביתה, הוא ודאי ח" שב לעצמו, לפחות שאגיב לשם במהי" רות מתקבלת על ה" דעת.



אנודת המיוזאנט' רופים התאספה לפי יומיים כדי לזון בעתידו של שר-התחבורה. הצעות הני שונות ומגוונות, ואני מעלה מכאן את שלוש המובחרות שבהן:

- א. נשיא מועצת המנהלים של כימאחיר.
- ב. פרשן לענייני תחבורה בידיעות אחרונות.
- ג. מנהל תחנת-דלק.

האם כוונתו היתה לרמוז שהיתה ברירה? ואם היתה ברירה, האם רצה מר דיין לרמוז שלא ניצלנו אותה? זה לא יחכן! קשה להעלות אפשרות נוראה כזו על הדעת.

מר דיין אמר בעצרת הזו עוד משפט מעורר מחשבות. "העתיד הוא שלכם, הוא אחר. וזל של הרויכס. ואני האמין שאפשר להציב למלחמה מטרות שאינן שלכם." זה משפט יפה מאוד ונכון מאוד. מסתבר ממנו שההורים חייבים להקשיב לבניהם, כשהם באים לקבוע את המטרות שלמענן יצטרכו הבנים להילחם. והשאלה המתעוררת היא: מי משמיע באוזני הממשלה את רצוני והשקפותיו של הדור הצעיר? מי הם ההורים שהוסמכו לדבר בשם בניהם? והרי הדור הזה, שיוצא מחר למלחמה, עוד טרם אמר את דברו אפילו בקולפי.

אם כן, מי רשאי לקבוע בשמו מה הן מטרות המלחמה שלו? אני מתכוון — חוץ מגולדה?

אמנון לין — היזהר!

מר אמנון לין יזם בחיפה "חוג שמגמתו היאבאק נגד גורמים המטיפים ל" ויתור על הישגי המלחמה."

למה להיאבק נגד? למה לא ל" היאבאק למען שמיי" רת הישגי המלחמה? מה יגיד מר אמד" נון לין אם נייסד בתל-אביב "חוג ש" מטרותו להילחם ב" חוג שמגמתו להיא" בק נגד גורמים ה" מטיפים לויתור על הישגי המלחמה? האם יעלה בדעתו להרכיב גוף שמטרותו היאבאק בחוג שמטרותו להילחם בחוג שמגמתו להיאבאק הרי אין לזה סוף.



סאן רפאל

שישה יהודים פירסמו לפני שבוע בעיתונות מודעות גדולות להגנתה של "אישיות דתית גדולה" בשם ר' יצחק רפאל הי"ו.

היהודים הטובים טוענים שההשמעות נגד מר רפאל לא רק שהן מבני" אות, "לזריעת א" רסי, לשינאה ולפני" רוס בין הדבקים בדבר ה", אלא שהן גם מעבירות את האדם על ה" חד מהאלוהין ה" מפורשים והוא: לשון הרע. אינני יודע ל" איזו לשון הרע מתכוונים האנשים האלה. האם כו" נתם לעדויות ש-



הערות לעניין

בין התגובות שהגיעו אלי על המדור מהשבוע שעבר, שמעתי שתי הערות צודקות, ואני ממחר להשלים את החסר.

ביחס לעקשנותו של שר-החוק למגע ישיר עם מצרים (ומרוי הכתולה), המדובר איננו בבתולה שאותה, ב" מעט סבלנות, ב" חיוורים עקשניים, בנינוני חן ובמידה מסויימת של תוק" פנות, ניתן איכש" הו להכניס להריון. הצרה היא ש" המדובר כאן בזר" נה מיקצועית, ל" מודת נסיון, הבר" לעת יוסיום את הנולדה — נוסף לאמצעי הזהירות הסטנדרטיים בהם היא משתמשת. ית"



כן מאד שהמשימה הזו היא מעל לכוחותיו אפילו של מחזר למודי-נסיון כמר אבא אבן. ממוגעים ישירים לא ייצא שום דבר. רק אמצעים אלקטרוניים יכולים לעזור כאן. אולי.

ההערה השניה מתייחסת לטייסיים הרוסיים, המש" תים בחיל האוויר הישראלי. אחד הקוראים מקבל את העניין, אך לדעתו רצוי להוסיף שהרמטכ"ל וראש אגף המיובעים שלו מתלחשים ביניהם בניגוסלביה לפני שהם נכנסים לראש-הממשלה שהיא, אגב, אוקראינית. ממדי המעורבות הסובייטית במזרח התיכון עלולים להפניע אפילו את הערבים.

האמת הנוראה

זה למעלה משלוש שנים שהממשלה מנפנת לפני העם את הדגלים הנוראים והמדכאים של "אין ברירה". ראש" הממשלה הדישה לא אחת שמעולם לא החמצנו שום הזדמנות להגיע ל" הסדר או הדיברות כלשהיא עם האוייב.

המלחמה הזו, נאמר לנו שלוש פעמים ביום, חייבת להי" שך, משום שאין ברירה. והנה בשבוע ש" עבר שמענו סוף- סוף דינה אחרת. מר דיין, שאחת מתכני נותיה הנאות ביותר היא גילוי-הלב של, הופיע בעצרת-הנוער שהתקיימה בהיכל התרבות, ואמר בין השאר שהוא לא היה מציג מלחמה זו כתוצאה של אין ברירה (הארץ, 29.7.70).



או ששר-הביטחון לא שמע את אשר אמר, או שכתב העיתון לא דייק לצטט את דבריו, או שלא ירדתי לסוף דעתו.

Handwritten signature or note at the bottom left of the page.